

השאיפה מול דוחא: להציב את "האחים המוסלמים" על הכוונת

written by | נועה לזימי | 17.12.2025

יישום תכנית טראמפ מקדם מכלול אינטרסים קטריים במישורים המדיני, הביטחוני והאזורי, אשר יחד מיצבו מחדש את קטר כשחקן מרכזי ומשפיעים על עתיד יחסיה עם ישראל:

ביסוס מעמדה הבינלאומי כמתווכת הגונה [1] ההסכם החזיר את קטר למרכז הזירה כמתווכת מרכזית בשיחות, ובכך גם צמצם במידת מה את הכתם שדבק בה בעקבות תמיכתה בחמאס. קטר שיקמה את מעמדה הבינלאומי כמתווכת-על, והצליחה למצב את עצמה [2] תוך קבלת חותמת כשרות אמריקאית [3] כגורם ניטרלי לכאורה, נטול פניות, השואף להביא לסיום המלחמה לטובת כל הצדדים.

הידוק היחסים עם וושינגטון והמשך קבלת הטבות ביטחוניות [4] מעבר להתנצלות המסויגת מצד נתניהו בלחץ הנשיא טראמפ, קטר צפויה ליהנות ממטריית הגנה אמריקאית המעוגנת בצו נשיאותי. כמו כן, לאחרונה נפגש שר ההגנה האמריקאי עם מקבילו הקטרי והודיע כי ארצו תקדם הקמת מתקן אימונים לטייסי קרב קטרים בבסיס מאונטיין שבמדינת אריזונה. זוהי בשורה משמעותית לקטר שהצי האווירי שלה מונה כיום כ-100 מטוסי קרב, בעקבות אסטרטגיית התחמשות מוגברת, לעומת רק 12 ב-2014.

העמקת ההשפעה בזירת עזה והבטחת שרידות חמאס [5] גם לאחר ההכרזה על הסכם הפסקת האש, המשיכה רשת אל-ג'זירה, הנמצאת בבעלות משפחת השלטון הקטרית, להעניק במה רחבה לחמאס, להדגיש את חוסנו ואת הנזקים הכבדים שגרמה המלחמה לישראל. במקביל, יחד עם אנקרה, החלה דוחא לקדם נוסחאות ורעיונות שנועדו לרוקן מתוכן את רעיון פירוקו של חמאס מנשקו. השתיים צפויות גם לקדם ניהול אזרחי של עזה בידי גוף שלטוני בהשתתפות חמאס כשותף מרכזי ולגיטימי בשלב הראשון [6] וכגורם בלעדי בהמשך הדרך.

שיפור מיצובה אל מול יריבותיה במפרץ [7] על אף האינטרס הברור של מדינות כמו איחוד האמירויות וסעודיה ביציבות אזורית, הן אינן צפויות ליטול על עצמן את המחירים הכרוכים בהוצאה לפועל של יישום תכנית טראמפ, בדגש על פירוז הרצועה. בשלב זה, אלו ממשיכות לשבת על הגדר ולהימנע ממעורבות ישירה ברצועה, לרבות סירוב לקחת חלק במימון שיקומה, מה שתורם להמשך הדומיננטיות התורכית-קטרית בעיצוב עתיד עזה והאזור.

על רקע היוזמה האמריקאית לקידום מהלך להפשרת היחסים בין קטר לישראל, על ישראל לנצל את המומנטום של מהלכים משפטיים בארה"ב להוצאת האחים המוסלמים מחוץ לחוק [8] בשלב זה בלבנון, ירדן ומצרים [9] ולפעול מול הממשל האמריקאי להרחבת המהלך כך שיכלול גם את סניפי הארגון בקטר (ובטורקיה).

בנוסף, ארה"ב יכולה לחייב את ממשלת קטר לנקוט צעדים משפטיים נגד ישויות הפועלות בשטחה ומעורבות במימון ארגונים שהוגדרו כבר כארגוני טרור על-ידי ארה"ב. הקטרים נדרשים גם להתחייב להפסקת התעמולה האנטי-ישראלית ברשת אל-ג'זירה ולהפסיק להעניק מקלט בטוח לבכירי הארגון שעודם שוהים בתחומיה.

בהקשר העזתי, מומלץ לישראל לצמצם את ניסיונותיה של קטר להרחיב את דריסת הרגל ברצועה במסווה של פרויקטים הומניטריים לכאורה, העלולים לשמש כמעטפת אזורית למנגנוני חמאס. בנוסף, על ישראל להתנגד לכל מודל "מרוכך" בהובלת דוחא ואנקרה של השבתה או הוצאה מכלל שימוש (decommission) כגון העברת הנשק לרשות הפלסטינית או אחסונו תחת פיקוח. תחת זאת, עליה לדרוש פירוק מלא ומוחלט של חמאס מנשקו (disarmament) ובתיאום הדוק עם ארה"ב להבהיר לקטר כי ישראל לא תאפשר כל מעורבות שתותיר את חמאס על רגליו. גם לא בעקיפין.